

Content Analysis of Reports of Sport Accidents Provided by Official Experts of Judicial Courts

Mohsen Vahdani¹, Eskandar Hosseinpour^{2✉}, Mostafa Savari³, Najmeh Rezasoltani⁴

1. Department of Motor Behavior and Sport Management, Faculty of Sport Sciences, University of Isfahan, Isfahan, Iran. E-mail: m.vahdani@spr.ui.ac.ir
2. Corresponding Author, Department of Physical Education, Farhangian University, Tehran, Iran. E-mail: e.hosseinpour@yahoo.com
3. Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences, Payame Noor University, Tehran, Iran. E-mail: mostafa.savari85@gmail.com
4. Department of Sport Management, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. E-mail: n.rezasoltani@gmail.com

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received:

04 July 2024

Received in revised

form:

15 February 2026

Accepted:

23 November 2024

Published online:

21 April 2026

Keywords:

civil liability,
safety,
sport managers,
sport rights,
sport accidents.

ABSTRACT

Introduction: Introduction: The study aimed to analyze sport accidents reports from judicial court experts.

Methods: The research followed a descriptive and analytical approach using content analysis methods (quantitative and qualitative). Official documents (n = 44) concerning judicial expert reports were obtained through collaboration with the Association of Judicial Experts and courts. Data analysis involved various coding techniques like finder, sub, and simultaneous coding. To ensure the analysis's validity, strategies such as document authenticity, ethical considerations, precise research description, and dual coding were employed.

Results: The research revealed that the primary reasons for accidents in 10 subcategories are: 1- factors linked to trainers' incapacity and negligence, 2- issues stemming from managers' poor planning and supervision, 3- failure to adhere to instructions and regulations by managers and trainers, 4- lack of parental supervision in children's sport activities, 5- inadequate safety measures in sport facilities, 6- poor maintenance of sports equipment, 7- lack of cleanliness in sport venues, 8- preexisting health conditions in athletes, 9- athlete negligence, and 10- athletes' unfamiliarity with the rules.

Conclusion: Based on these findings, recommendations have been put forth to relevant bodies and entities (such as the Ministry of Education, Judiciary, and Sport and Youth organizations). These suggestions encompass training programs for teachers, coaches, parents, and students. Furthermore, oversight mechanisms by governing bodies (like regulatory agencies) should be enhanced. Offering liability insurance for coaches, teachers, and team managers is also advised as part of the research recommendations.

Cite this article: Vahdani, M., Hosseinpour, E., Savari, M., & Rezasoltani, N. (2026). Content Analysis of Reports of Sport Accidents Provided by Official Experts of Judicial Courts. *Sport Management Journal*, 18(1), 210-224.

DOI: <https://doi.org/10.22059/jsm.2024.378945.3327>

Journal of Sport Management by [University of Tehran Press](https://www.ut.ac.ir) is licensed under [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)
| website: <https://jsm.ut.ac.ir/> | Email: jsm@ut.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

In addition to posing challenges for athletes and their families, sport events and incidents can give rise to various legal issues for coaches, managers, supervisors, and sports clubs (Hosseiniopur et al., 2022). Despite numerous law-related studies, research on sport law remains quite limited. Few studies have specifically examined legal cases in the realm of sport. It is crucial to study expert judicial cases in this field. Analyzing and critiquing these cases is significant for several reasons. Firstly, these files contain detailed information and legal accomplishments related to sport cases, aiding in the investigation of various matters, such as violations, conflicts, and legal issues. Secondly, expert judicial cases serve as valid legal sources, providing necessary information for reviewing sport issues based on accurate legal documents. Thirdly, examining these cases helps in understanding the significance and various legal implications within sport cases, facilitating a more accurate and professional analysis of legal and judicial issues related to sport. Therefore, the study and critique of expert judicial cases in the field of sport is paramount for a more precise and professional analysis of legal and judicial issues.

Methods

The study method is descriptive and analytical, utilizing content analysis. Content analysis serves as a method to derive reliable and valid data from text (Naibi, 2015). This research employs both quantitative and qualitative approaches to content analysis. The research sample consists of official documents associated with judicial expert reports, obtained through collaboration with the Judicial Experts Center. Various coding methods, including finder, sub, and simultaneous coding, were utilized for data analysis. To ensure the credibility of the analysis process, strategies such as document authentication, attention to ethical considerations, and the involvement of two coders for accurate and unbiased results were implemented.

Results

The research findings identified ten main causes of accidents:

1. Trainer incapacity and negligence.
2. Managerial inadequacies in planning and supervision.
3. Non-compliance with instructions and regulations by managers and trainers.
4. Supervisory failure by parents in overseeing their children's sport activities.
5. Unsafe sport space conditions.
6. Unsafe sport equipment conditions.
7. Hygiene deficiencies in sport venues.
8. Athletes with pre-existing health conditions.
9. Athlete negligence.
10. Lack of athlete familiarity with rules.

Conclusion

Based on the research findings and expert evaluations from judicial courts, several strategies are recommended. Approximately 70% of cases implicate managers of sport facilities, indicating a need for improved legal expertise in their selection. Implementing legal training for these managers is crucial. Furthermore, as per the

research, 65% of incidents involve coaches and educators, highlighting a necessity for sport law courses in teacher education and coaching programs. Emphasizing sport law in theoretical coaching modules is essential. Farhangian University should integrate sport law into its teacher training curriculum. Both the Ministry of Education and Sport and Youth Ministry should consider providing civil liability insurance for teachers and coaches. Notably, about 60% of incidents relate to unsafe spaces and 40% to inadequate equipment, underscoring the importance of addressing these factors. Therefore, a suggestion is for the Iranian Standards Organization to review and revise the standards. Where standards for space and equipment are lacking, collaboration with universities, higher education institutions, and the Ministry of Sport and Youth is recommended for the implementation of these standards. Vigilant monitoring processes are essential. Furthermore, supervisory bodies like the Ministry of Sport and Youth should increase field visits, enhance the expertise of their professionals in sport facilities, conduct training sessions on supervision, space, equipment, and sport rights. Negligence or carelessness from athletes also contributes to sport accidents. Schools are advised to educate students on safety measures, incorporating safety compliance goals into various subjects such as physical education, science, and health within academic curricula. Educating teachers and parents is vital for addressing student safety issues. Utilizing the media, particularly public and social platforms, can serve as another effective medium for teaching safety to students and children. Lastly, it is recommended for the government to collaborate with the judiciary in reviewing and clarifying existing laws and regulations.

Ethical Considerations:

Compliance with Research Ethical Guidelines:

Ethical considerations have been fully observed in this research. The information of all cases remains confidential with the researchers. The text of the article does not contain any names related to the cases.

Funding: The authors received no financial support for the research, authorship, and/or publication of this article.

Authors' contribution: The first author penned the introduction and methodology sections. The second author gathered and analyzed the data, composing the findings section. The third author assisted with data collection, and the fourth author contributed to the discussion and conclusions.

Conflict of interest: The authors declare no conflict of interest.

Acknowledgments: We deeply appreciate and thank all the official justice experts and the association of justice experts who collaborated in this study.

مدیریت ورزشی

تحلیل محتوای گزارش‌های حوادث ورزشی ارائه‌شده توسط کارشناسان رسمی محاکم قضایی

محسن وحدانی^۱، اسکندر حسین پور^۲، مصطفی سواری^۳، نجمه رضاسلطانی^۴

۱. گروه رفتار حرکتی و مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. رایانامه: m.vahdani@spr.ui.ac.ir

۲. نویسنده مسئول، گروه آموزش تربیت‌بدنی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران. رایانامه: e.hossinpur@yahoo.com

۳. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. رایانامه: mostafa.savari85@gmail.com

۴. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. رایانامه: n.rezasoltani@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: پژوهشی	
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۱۴	مقدمه: هدف از این پژوهش تحلیل محتوای گزارش‌های حوادث ورزشی ارائه‌شده توسط کارشناسان رسمی محاکم قضایی بود.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۱۱/۲۶	روش پژوهش: روش تحقیق توصیفی تحلیلی و از نوع تحلیل محتوا (کمی و کیفی) بود. ابزار تحقیق شامل اسناد رسمی (۴۴ سند) مربوط به گزارش‌های کارشناسان دادگستری بود که با هماهنگی کانون کارشناسان دادگستری و محاکم قضایی در اختیار محققان قرار گرفت. برای تحلیل داده‌ها از چند نوع کدگذاری شامل میزان‌یاب، فرعی و همزمان استفاده شد. برای اعتباربخشی به فرایند تحلیل از برخی از راهبردها مانند اصالت اسناد، توجه به موضوعات اخلاقی، توصیف دقیق و عینی از پژوهش و کدگذاری هم‌تا استفاده شد.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۰۳	یافته‌ها: نتایج نشان داد که علل اصلی حوادث در ۱۰ مضمون فرعی شامل ۱. عوامل مرتبط با ناتوانی و قصور مربیان، ۲. عوامل مرتبط با برنامه‌ریزی و نظارت نادرست مدیران، ۳. عدم رعایت دستورالعمل‌ها و مقررات توسط مدیران و مربیان، ۴. عدم نظارت والدین بر فعالیت‌های ورزشی فرزندان، ۵. شرایط ناایمن فضاهای ورزشی، ۶. شرایط ناایمن تجهیزات ورزشی، ۷. عدم رعایت بهداشت در اماکن ورزشی، ۸. بیماری زمینه‌ای ورزشکاران، ۹. قصور ورزشکار و ۱۰. ناآشنایی ورزشکار با قوانین، سازماندهی شدند.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۲/۰۱	نتیجه‌گیری: باتوجه به این نتایج، پیشنهادهایی به سازمان‌ها و دستگاه‌های متولی (مانند وزارت آموزش و پرورش، دستگاه قضایی و وزارت ورزش و جوانان) ارائه شده است. این پیشنهادها شامل آموزش معلمان، مربیان، اولیا و دانش‌آموزان است. علاوه بر آن برنامه‌های نظارتی سازمان‌های متولی (مانند سازمان استاندارد) باید توسعه یابد. پیش‌بینی بیمه مسئولیت مدنی برای مربیان و معلمان و مدیران مجموعه‌ها نیز از دیگر پیشنهادهای این تحقیق است.
کلیدواژه‌ها:	
ایمنی، حقوق ورزشی، حوادث ورزشی، مدیران ورزشی، مسئولیت مدنی.	

استناد: وحدانی، محسن؛ حسین پور، اسکندر؛ سواری، مصطفی؛ و رضاسلطانی، نجمه. (۱۴۰۵). تحلیل محتوای گزارش‌های حوادث ورزشی ارائه‌شده توسط کارشناسان

رسمی محاکم قضایی. نشریه مدیریت ورزشی، ۱۸(۱)، ۲۱۰-۲۲۴.

DOI: <https://doi.org/10.22059/jsm.2024.378945.3327>

این نشریه علمی رایگان است و حق مالکیت فکری خود را بر اساس لایسنس کپی‌رایت کامنز (CC BY-NC 4.0) به نویسندگان واگذار

کرده است. | آدرس نشریه: <https://jsm.ut.ac.ir> | ایمیل: jsm@ut.ac.ir

© نویسندگان.

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران

مقدمه

حوادث و اتفاقات در ورزش بسیار متنوع‌اند و تابع عوامل متعددی از جمله نوع رشته ورزشی، مکان فیزیکی ورزش، توانایی جسمانی ورزشکاران و نظام مدیریتی است. برای مثال در خصوص نوع فعالیت و رشته ورزشی، [ونجیا \(۲۰۲۰\)](#) بیان کرد تمرین و فعالیت‌های ورزشی در برخی رشته‌ها مانند شنا، دویدن در مسافت‌های طولانی، تمرین با حرک ژیمناستیک، فعالیت روی پارالل، موانع دوومیدانی و... دارای ریسک بالاتری نسبت به برخی دیگر (مانند والیبال، تنیس روی میز و بدمینتون) هستند. همچنین در خصوص مدیریت، [سلیمی و نادریان \(۲۰۲۲\)](#) ضعف مدیریت فنی و قصور در نظارت را به‌عنوان عوامل علی مرتبط با حوادث ورزشی برشمردند.

حوادث ناشی از آسیب‌های ورزشی در بخش‌های مختلف به ایجاد چالش‌ها و مشکلات متعددی منجر شده است. این موضوع سبب کاهش کیفیت تربیت بدنی در دانشگاه‌ها و مدارس و رکود فعالیت بدنی شهروندان می‌شود. حوادث ورزشی علاوه بر اینکه با سیاست‌های کشورها در مورد افزایش کیفیت فعالیت بدنی برای توسعه همه‌جانبه در تعارض‌اند ([ونجیا؛ ۲۰۲۰](#)) می‌توانند پیامدهای منفی متعددی را در پی داشته باشند. در این زمینه [حسین‌پور و همکاران \(۲۰۲۲\)](#) پیامدهای جسمانی، خانوادگی، روان‌شناختی، اجتماعی، اقتصادی، ورزشی، فرهنگی، و تغییر سبک زندگی را نام برده‌اند. اتفاقات و حوادث ورزشی علاوه بر آنکه مشکلات زیادی برای ورزشکاران و خانواده‌های آنان به‌وجود می‌آورد، ممکن است به مشکلات متعدد حقوقی برای مربیان، مدیران، سرپرستان و باشگاه‌های ورزشی منجر شود. در این زمینه برخی از معلمان، مدیران و والدین نگرانی‌هایی در مورد حوادث ایمنی دارند ([ونجیا، ۲۰۲۰](#)). تعداد فزاینده‌ای از این افراد به‌دنبال جبران خسارت مدنی هستند. با این حال، ایجاد جراثحت در حین فعالیت ورزشی در صورتی که به‌نحوی ایجاد شود که الزامات یک جرم خاص را برآورده کند، ممکن است به مسئولیت کیفری نیز منجر شود ([فافینسکی، ۲۰۰۵](#)). موضوعات و چالش‌های مطرح‌شده در حوزه حقوق ورزشی طبقه‌بندی می‌شوند. به‌صورت کلی حقوق ورزشی، مجموعه‌ای از قوانین، مقررات، هنجارها و اصولی است که چارچوب معین و دستورالعمل مشخصی بر روابط افراد (مربیان، داوران، تماشاچیان، ورزشکاران، مدیران و سایر افراد) در محیط‌های ورزشی و در تمرینات و به‌ویژه مسابقات با هدف برقراری عدالت، ایجاد نظم، پیشگیری از بروز حوادث و حاکمیت قانون به‌وجود می‌آورد ([رستمی اقدم، ۲۰۲۴](#)).

مربیان ورزشی، پزشکان تیم، فیزیوتراپیست‌ها، مربیان و مدارس همگی با ارائه پوشش پزشکی در رویدادهای ورزشی با مسئولیت‌های احتمالی روبه‌رو هستند ([کیواندت^۱ و همکاران، ۲۰۰۹](#)). [یانگ^۲ و همکاران \(۲۰۱۵\)](#) معتقدند که قبل از ورود به فعالیت بدنی و ورزش باید ارزیابی اولیه از مشارکت‌کنندگان صورت گیرد. به همین منظور مدیران یا سرپرستان به‌طور معمول از شرکت‌کنندگان در فعالیت‌های ورزشی می‌خواهند قبل از اجازه مشارکت، «معافیت‌های تبرئه‌کننده»^۳ یا «رهایی از خطر»^۴ را امضا کنند. این نسخه‌ها بیان می‌کنند که شرکت‌کننده خطر مشارکت را درک می‌کند و پیامدهای بالقوه را می‌پذیرد. اغلب، آنها توسط شخص ثالثی نوشته می‌شوند و از پزشک برای ترخیص امضا درخواست می‌کنند. در صورت استفاده توسط پزشک ارزیاب، معافیت‌ها باید روی ویژگی‌های فعالیت متمرکز شوند و ممکن است برای حمایت از توصیه‌های پزشک به اسناد اضافی نیاز باشد. برخی از کارشناسان حقوقی توصیه می‌کنند که به‌جای امضای معافیت، نامه رضایت آگاهانه توسط شرکت‌کننده و والدینش نوشته شود. در این خصوص [فلوک^۵ و همکاران \(۲۰۱۳\)](#) بیان کردند نظارت بر فعالیت‌های ورزشی به لحاظ خطرناک بودن آنها از وظایف مهم محسوب می‌شود و در صورتی که این وظیفه به‌طور متعارف انجام شود، معلمان تربیت‌بدنی هیچ‌گونه مسئولیتی در قبال حوادث نخواهند داشت. از این‌رو، نظارت معلمان تربیت‌بدنی مدارس به حضور مستمر در زمان انجام فعالیت‌ها، توجه به سن، وضعیت جسمی و روانی ورزشکار و نوع فعالیت بستگی دارد. همچنین [عباسی و همکاران \(۲۰۲۱\)](#) بر حضور مستمر و فیزیکی

¹ Wenjia

² Quandt

³ Young

⁴ exculpatory waivers

⁵ risk releases

⁶ Flook

مربیان در محل فعالیت، اطمینان از احراز سلامت ورزشکاران، کنترل وسایل و تجهیزات، گذراندن دوره‌های تخصصی و تناسب تعداد افراد با فضا تأکید کردند.

پژوهش‌های متعددی در ابعاد مختلف حقوقی اتفاقات ورزشی انجام شده است. برای مثال در داخل کشور [عباسی و همکاران](#) (۲۰۲۱) به این نتیجه دست یافتند که عوامل فنی، عوامل مدیریتی، عوامل آموزشی و عوامل حقوقی بر رفع مسئولیت معلمان تربیت بدنی در هنگام بروز حوادث ورزشی تأثیرگذارند. [نتایج فیض و همکاران](#) (۲۰۲۲) در خصوص مسئولان کیفری ورزشکاران صدمه‌دیده المپیک، نشان داد قانونگذار، حوادث ورزشی را به‌شرط التزام ورزشکار به مقررات و قوانین ورزشی در زمره جرائم به‌شمار نیاورده و به‌واسطه برائت صادم با عنصر رضایت مصدوم، حاکمیت عرف و به‌دلیل عملکرد ورزش در بلندقدر شدن و تعالی اخلاق، برای آن مجازات جزایی در نظر نگرفته، اما در صورت مواجهه با کمترین نقض مقررات ورزشی و مغایر شدن با موازین شرعی قائل به مسئولیت کیفری ورزشکار صادم شده است. [رستمی و همکاران](#) (۲۰۲۴) در آسیب‌شناسی پرونده‌های حقوقی ناشی از فعالیت‌های ورزشی به این نتیجه دست یافتند که در خصوص آسیب‌های پرونده‌های حوادث ناشی از فعالیت‌های ورزشی با معیار تفسیرپذیر بودن عامل‌ها، شش الگوی ذهنی شامل الگوی ذهنی غیراخلاقی، الگوی ذهنی مدیریتی، الگوی ذهنی کم‌کاری، الگوی ذهنی نیروی انسانی، الگوی ذهنی امکانات و الگوی ذهنی حمایتی کشف و شناسایی شد.

این حوزه تحقیقاتی در کشورهای دیگر نیز مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. برای مثال [ژانگ و همکاران](#) (۲۰۲۳) در تحقیق خود به ارزیابی ادعاهای حقوقی گزارش‌شده مربوط به آسیب‌های ستون فقران ناشی از فعالیت‌های ورزشی پرداختند. نتایج پژوهش آنها نشان داد از بین ۷۸ پرونده‌های بررسی‌شده ۶۲ درصد احکام به نفع متهم، ۳۲ درصد به نفع شاکیان و ۶ درصد با تسویه حساب مالی مختومه شده‌اند. [ژو](#) (۲۰۲۳) برای پیشگیری از مشکلات حقوقی ناشی از اتفاقات ورزشی در مدارس برخی از پیشنهادها از جمله ۱. اصلاح قوانین اتفاقات ورزشی مدارس، ۲. شفاف‌سازی حقوق و تکالیف مدارس، معلمان و دانش‌آموزان، ۳. ایجاد بیمه مسئولیت مدنی برای مربیان، ۴. راه‌اندازی پست‌های حمایتی مانند پزشک مدرسه را ارائه داد. همچنین [بالبو و همکاران](#) (۲۰۲۳) در تحقیق خود نشان دادند که بر اساس گزارش یک دوره ۵۳ ساله به بررسی علل مرگ‌ومیر ناشی از غواصی در شهر جنوآ پرداختند. نتایج ایشان نشان داد از مجموع ۵۲ مرگ تحت پوشش این تحقیق، ۴۸ مورد مرد با محدوده سنی ۱۶ تا ۷۱ سال بودند. در ۲۵ مورد از این افراد، شرایط پاتولوژیک از قبل موجود با ماهیت قلبی عروقی که در زمان مرگ شناسایی نشده بود، گزارش شد. از مجموع مرگ‌ومیرهای مورد بررسی، ۹ نفر به‌دنبال یک حادثه غواصی مربوط به غواصی آزاد جان خود را از دست دادند، درحالی‌که ۴۳ نفر در اثر غواصی اسکوبا^۵ یا غواصی با دستگاه‌های مداربسته^۶ جان خود را از دست دادند. در تحقیقی دیگر [کاروس ریبالایگوئا](#)^۷ (۲۰۱۰) احکام دادگاه اسپانیا را در مورد مسئولیت تصادفات اسکی که در محدوده پیست اسکی رخ می‌دهد، طبقه‌بندی و تجزیه و تحلیل کرد. نتایج تحقیق وی نشان داد: اولاً دادگاه‌های اسپانیا دعاوی ناشی از چهار دسته تصادفات اسکی را که به‌وضوح قابل شناسایی بودند، حل و فصل کردند؛ در ثانی اگرچه دعاوی مربوط به اتفاقات اسکی در هر دو آیین دادرسی مدنی و کیفری مورد رسیدگی قرار گرفت، دعوای مدنی گسترده‌تر از دعاوی کیفری مطرح شد؛ ثالثاً بیشتر احکام پایان دادرسی قضایی به تبرئه منجر شد، اگرچه هزینه متهمان در اقلیت پرونده‌هایی که محکومیت‌ها در آنها صادر شده بود در مجموع بیش از یک میلیون یورو بود؛ رابعاً هیچ دعوای واحدی، اعم از مدنی یا کیفری، در دادگاه بدوی حل و فصل نشده بود. اکثریت قریب به اتفاق در دادگاه‌های استانی مورد رسیدگی قرار گرفت و تنها بخش کوچکی به دادگاه عالی رسید؛ خامساً متهم در بیشتر موارد اپراتور پیست اسکی بود. در پژوهشی دیگر [ویگناک و همکاران](#)^۸ (۲۰۲۲) به بررسی تشخیص خطر غرق‌شدن توسط ناجیان

¹ Zhang

² Zhu

³ Balbo

⁴ Genoa

⁵ scuba

⁶ rebreather

⁷ Carus Ribalaygua

⁸ Vignac

غریق استخر عمومی در فرانسه پرداختند. یافته‌های رویکرد تفسیرگرایانه آنها نشان داد که چهار عنصر اصلی بر تشخیص شناگران در معرض خطر توسط ناجیان غریق تأثیر می‌گذارد: آموزش آنها، درک آنها از خطر غرق شدن، اثربخشی قوانین موجود، و محدودیت‌های موجود در عملکرد روزانه تأسیسات. [پریئو گنزالس^۱ و همکاران](#) (۲۰۲۱) در تحقیق خود نشان دادند در طول بررسی یکساله در ۴۹۸ ورزشکار، ۴۴ درصد دچار آسیب‌دیدگی شدند که ۳۹ درصد آنها در ناحیه‌ای که قبلاً آسیب دیده بودند، دچار آسیب مجدد شدند. میانگین میزان آسیب ۲/۶۴ درصد در هر ۱۰۰۰ ساعت بود. فوتبال بالاترین نرخ (۷/۲۱ درصد) را داشت. شایع‌ترین آسیب‌ها عبارت بودند از: کشیدگی عضلات کمر (۱۲/۲۴ درصد)، پیچ‌خوردگی مچ پا (۱۱/۹۸ درصد) و شکستگی استخوان (۹/۳۱ درصد). مچ پا (۳۶/۱۲ درصد)، زانوها (۱۹/۳۲ درصد) و شانه‌ها (۶/۴۷ درصد). ۵۹،۲۸ درصد از آسیب‌ها در طول تمرین و ۴۰/۷۲ درصد در طول مسابقه یا حین مسابقه رخ داده است. میزان آسیب بالاتر (به این ترتیب) با عوامل زیر مرتبط بود: ۱. تعداد ساعات بیشتر تمرین در هفته، ۲. انجام ندادن گرم کردن، ۳. استفاده از امکانات ورزشی نامناسب، ۴. سن ۱۴ تا ۱۷ سالگی، ۵. عدم آمادگی جسمانی، ۶. بار آموزشی نامناسب، ۷. انجام ندادن فعالیت‌های پیشگیری از آسیب، ۸. انجام فنون ورزشی بدون نظارت یک مربی ورزشی و ۹. تجهیزات ورزشی ناکافی.

فعالیت‌های ورزشی و محیط‌های مربوط همواره برای بروز حوادث گوناگون شرایط آماده‌ای دارند، بیشتر مربیان و معلمان به مسائل حقوقی این محیط‌ها آگاهی ندارند و چنین می‌پندارند که تخلفات آنها در نهایت به برخی تنبیهات انضباطی منجر می‌شود و به سادگی قابل حل و فصل خواهند بود، درحالی‌که با توسعه و گسترش فعالیت‌های ورزشی و افزایش دانش و آگاهی ورزشکاران و خانواده‌ها، ضرورت دانستن مقررات قانونی و مسائل حقوقی برای دست‌اندرکاران و مسئولان فعال در عرصه‌های ورزشی، بیش از پیش احساس می‌شود ([کاشف و بنیان](#)، ۲۰۱۴). مدیران و مسئولان باشگاه‌ها مسئولیت اداره فعالیت‌های ورزشی و غیرورزشی مرتبط را بر عهده دارند و موظفاند بدون دخالت در امور فنی رشته‌های ورزشی، ایمنی همه کسانی را که در باشگاه حاضر می‌شوند (اعم از ورزشکار، مربی، کارکنان و حتی همسایگان) مجاور را در چارچوب وظایف خود تأمین کنند ([رستمی اقدم و همکاران](#)، ۲۰۲۴).

برای رویارویی با این مشکلات، باید تحقیقات دقیقی در خصوص پیشگیری و پس از آن در مورد هر حادثه آسیب ورزشی انجام گیرد. یک سیستم کارآمد باید برای ترویج ورزش و کمک به دانش‌آموزان در ایجاد کیفیت فیزیکی و به حداقل رساندن حوادث آسیب‌دیدگی راه‌اندازی شود. هنگام برخورد با حوادث رخ داده، باید به موقع، مؤثر و قابل اجرا باشد تا پیامدهای منفی آن به حداقل برسد ([ونجیا](#)، ۲۰۲۰).

علی‌رغم تحقیقات متعددی که در زمینه حقوق انجام شده، اما دامنه این پژوهش‌ها در حوزه ورزش خیلی محدود بوده است. از میان آنها، تحقیقات اندکی به تحلیل محتوای پرونده‌های حقوقی در حوزه ورزش پرداخته است. بررسی پرونده‌های کارشناسی شده قضایی در حوزه ورزش اهمیت بسیار زیادی دارد. این پرونده‌ها شامل اسناد، شواهد و اطلاعات مربوط به موارد قضایی و حقوقی مرتبط با ورزش هستند که توسط کارشناسان حقوقی یا قضایی تهیه و تصدیق شده‌اند. بررسی و نقد پرونده‌های کارشناسی شده قضایی در حوزه ورزش اهمیت دارد، زیرا اولاً این پرونده‌ها حاوی اطلاعات دقیق و دستاوردهای حقوقی مرتبط با موارد ورزشی هستند که به ما کمک می‌کنند تا موارد مختلفی از جمله تخلفات، تعارضات و مسائل حقوقی مرتبط با ورزش را به صورت دقیق بررسی کنیم؛ دوم اینکه پرونده‌های کارشناسی شده قضایی به عنوان منابع قانونی معتبر استفاده می‌شوند و اطلاعات حاوی آنها به ما کمک می‌کند تا نقد و بررسی موضوعات ورزشی را بر اساس اسناد و اطلاعات حقوقی صحیح و قانونی انجام دهیم؛ سوم اینکه بررسی پرونده‌های کارشناسی شده قضایی در حوزه ورزش به ما کمک می‌کند تا اهمیت و آثار حقوقی مختلفی را که در موارد ورزشی وجود دارد درک کنیم و به تحلیل و بررسی بهتری از مسائل حقوقی مرتبط با ورزش بپردازیم؛ چهارم اینکه با توجه به نظر کارشناسان حقوق ورزشی علی‌رغم نبود اطلاعات و آمار دقیق از تعداد پرونده‌های دعوای در حوزه ورزش، روند آنها هر ساله رو به افزایش است.

¹ Prieto-González

در تحقیق حاضر به چند دلیل پرونده‌های استان خوزستان بررسی شد: ۱. این استان از تنوع اقلیمی برخوردار است و علایق مردم در رشته‌های ورزشی متنوعی جاری است، بررسی پرونده‌های قضایی در این استان با در نظر گرفتن تنوع رشته‌ای، می‌تواند تحلیل عمیق‌تری را ارائه کند؛ ۲. استان خوزستان از تنوع بالای قومیتی و فرهنگی (فارس، عرب، لر و...) برخوردار است. بررسی حوادث ورزشی در چنین استانی می‌تواند اطلاعات ارزشمندی درباره الگوهای رفتاری مردم در حین ورزش و مشکلات احتمالی ناشی از آن ارائه دهد؛ ۳. پرونده‌های قضایی این استان از تنوع و تکرر بالاتر از میانگین کشوری قرار دارد. تحلیل این پرونده‌ها می‌تواند راهکارهایی برای بهبود این وضعیت ارائه کند؛ ۴. از نظر علمی تاکنون پژوهشی به‌صورت مشخص بر روی پرونده‌های حوزه ورزشی در این استان انجام نشده است؛ ۵. برخی از حوادث ورزشی در این استان بازخوردهای رسانه‌ای زیادی داشته است که این امر به ترس و واهمه برخی از مربیان و مردم منجر شده است که این مسئله می‌تواند به کاهش انگیزه مشارکت در فعالیت بدنی منجر شود. برای مثال تعداد ۵ فوتی در سال ۱۴۰۲ در حوادث ورزشی استان، وضعیت دردناک این اتفاقات را برجسته کرده است؛ ۶ بنا به نظر کارشناسان رسمی دادگستری فرهنگ استفاده از بیمه ورزشی و بیمه مسئولیت مدنی در حوزه ورزش استان بسیار کم‌رنگ است، تحلیل این پرونده‌ها می‌تواند فرهنگ استفاده از بیمه را در میان مردم توسعه دهد. بنابراین، بررسی و نقد پرونده‌های کارشناسی‌شده قضایی در حوزه ورزش استان خوزستان اهمیت بسیار زیادی دارد و به ما کمک می‌کند تا به‌صورت دقیق‌تر و حرفه‌ای‌تر به موضوعات حقوقی و قضایی مرتبط با ورزش بپردازیم و آنها را تحلیل کنیم.

روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق توصیفی تحلیلی و از نوع تحلیل محتوا است. از نظر هدف نیز در دسته کاربردی قرار دارد. تحلیل محتوا تکنیکی پژوهشی است برای استنباط، تکرارپذیر و معتبر از داده‌ها در مورد متن آنها. در این پژوهش هم از تحلیل محتوا کمی و هم تحلیل محتوای کیفی استفاده شد.

نمونه تحقیق شامل اسناد رسمی در دسترس مربوط به گزارش‌های کارشناسان دادگستری استان خوزستان (در بازه زمانی بهار ۱۴۰۳) بود که با هماهنگی کانون کارشناسان دادگستری در اختیار محققان قرار گرفت. در خصوص اسناد، [تاج خوی](#)^۱ (۱۹۸۱) بر این باور است اصلی‌ترین منبع اطلاع‌رسانی که مقایسه‌گران از آن استفاده می‌کنند، اسناد رسمی‌اند.

روش تحقیق تحلیل محتوا بود. تحلیل محتوا مستلزم بررسی منظم اشکال ارتباطی با الگوهای مستند به‌صورت عینی است. هر شکلی از ارتباط مانند متون، کتاب‌های درسی و... می‌تواند به‌عنوان مواد اولیه تحلیل محتوا باشند. تحلیل داده‌ها شامل تدوین، تنظیم، شالوده‌ریزی و بیان مفاهیم و معنی انبوهی از داده‌های جمع‌آوری‌شده است. داده‌های این تحقیق برگرفته از تحلیل محتوای اسناد بود.

برای تحلیل داده‌ها از چند نوع کدگذاری استفاده شد. به باور متخصصان تمامی این روش‌های کدگذاری به‌صورت خاص برای تحلیل محتوا کاربرد دارد ([سالدانا](#)؛ ۲۰۲۱؛ [کری پندورف](#)؛ ۲۰۰۹).

۱. کدگذاری میزان‌یاب: در این روش کدها به داده‌ها نسبت داده می‌شوند تا ویژگی‌های متغیر آنها مانند شدت و فراوانی توصیف شوند ([سالدانا](#)، ۲۰۲۱).

۲. کدگذاری فرعی که برچسبی ثانویه است که پس از آنکه کد اولیه برای داده مشخص شد، به آن داده منتسب می‌شود تا بر غنای کدهای واردشده بیفزاید یا توضیح دقیق‌تری برای آن فراهم کند ([کری پندورف](#)، ۲۰۰۹).

۳. کدگذاری همزمان که شامل انتساب دو یا چند کد مختلف به یک داده کیفی منفرد یا انتساب همپوشان دو یا چند کد که بر واحدهای متوالی داده‌های کیفی اعمال می‌شود ([سالدانا](#)، ۲۰۲۱).

برای اعتبارسنجی از تحقیق از چند نوع روش استفاده شد:

¹ Thanh Khoi

² Saldana

³ Krippendorff

۱. اعتبار اسناد: اسناد مورد بررسی از نظر اعتبار سند توسط تیم تحقیق دقیق ارزیابی شد. از دیدگاه **میرام و تیسدل**^۱

(۲۰۱۵) معیارهای اصالت اسناد شامل منبع دسترسی به سند، ویرایش و سال سند، محل نشر سند، ناشر سند و ارتباط آن با اهداف است. علاوه بر آن **اسکات**^۲ (۲۰۱۴) چهار معیار اساسی در گزینش اسناد را مطرح کردند: ۱. اصالت (آیا سند اصل است؟)، ۲. اعتبار (آیا سند عاری از خطا و تحریف است؟)، ۳. نمایان بودن (آیا سند نمونه بارزی از سندهای شبیه به خود است؟)، ۴. معنا (آیا سند روشن قابل فهم است؟). بر اساس گفته **ولف** (۲۰۰۴) اسناد تا آنجایی که در قالب‌های خاصی تهیه می‌شود، موضوعاتی استاندارد به حساب می‌آیند: مانند یک یادداشت، گزارش‌های موردی، قراردادهای، پیش‌نویس‌ها، مقالات، گواهی‌ها، اظهارنظرها، دفترچه‌های خاطرات، آمارها، گزارش‌های سالانه، گواهی‌نامه‌ها، احکام قضایی، نامه‌ها یا اظهارنامه‌های کارشناسی. تمامی اسناد مورد استفاده در این تحقیق از اسناد رسمی موجود در پرونده‌های حوادث ورزشی بود، همه آنها دارای تاریخ و نام کارشناسان بود. قالب آنها از یک رویه پیروی می‌کرد، همه اسناد تایپ شده و عاری از خطاهای نگارشی بود. همچنین با توجه به اینکه از مرجع رسمی کانون کارشناسان دادگستری دریافت شده بود، از اصالت برخوردار بودند. با توجه به معیارهای مذکور، می‌توان گفت تمامی اسناد از اعتبار لازم برخوردار بودند. معتبر بودن اسناد مورد بررسی در تحلیل محتوا، بخشی از فرایند اعتباربخشی محسوب می‌شود.

۱. توصیف غنی: محققان تلاش کردند تبیین دقیق و جامعی از فرایند تحقیق ارائه کنند. با پیروی از توصیه‌های **اسکینر و همکاران** (۲۰۲۰) در این تحقیق به دنبال اطمینان از توصیف دقیق فرایندها و یافته‌های تحقیقاتی خود بودیم. برای این منظور فرایند انجام تحقیق و کدگذاری داده‌ها به صورت شفاف و گام‌به‌گام توضیح داده شده است. توصیف عمیق و غنی به عنوان روشی برای ایجاد اعتبار، اعتبار خارجی و قابلیت انتقال یافته‌ها به سایر بخش‌ها، موقعیت‌ها و افراد در نظر گرفته می‌شود.**۲. ملاحظات اخلاقی:** یکی دیگر از معیارهای مطرح‌شده توسط **تریسی** (۲۰۱۹)^۴ توجه به ملاحظات اخلاقی است. برای این منظور همه پرونده‌ها بدون نام ورزشکار، کارشناس و در محرمانگی کامل تحلیل شد.**۳. بررسی همتایان:** مطابق توصیه **میرام و تیسدل** (۲۰۱۵) فرایند کدگذاری توسط دو نفر از محققان انجام شد تا معیار «بررسی توسط همتایان» هم مورد توجه قرار گیرد.**۴. دوستان منتقد:** در این پژوهش از تکنیک دوست انتقادی برای ارزیابی فرایند کدگذاری استفاده شد. برای این منظور محققان تفاسیر و کدهای خود را برای دریافت بازخورد با همتایان به اشتراک گذاشتند. این دوستان منتقد به جای اینکه صرفاً به دنبال توافق یا اجماع باشد، در به چالش کشیدن درک محققان نقش داشت. طبق توصیه **اسپارکس و اسمیت** (۲۰۱۳)^۵، دوستان منتقد یکی از روش‌های اعتباربخشی به تحقیقات کیفی محسوب می‌شود. همه داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار مکس کیودا نسخه ۲۰ تحلیل شدند.**یافته‌های پژوهش**

جدول ۱ فراوانی پرونده‌های مورد بررسی و تعداد کارشناسان را نشان می‌دهد. بر اساس این جدول ۴۴ پرونده که در دسترس محققان قرار داشت، بررسی شد که از میان آنها ۱۸ پرونده با یک کارشناس، ۱۹ پرونده با سه کارشناس و ۷ پرونده با ۵ کارشناس و بیشتر بررسی شده بود.

1 Merriam & Tisdell

2 Scott

3 Skinner

4 Tracy

5 Sparkes & Smith

جدول ۱. تعداد پرونده ارجاعی کارشناسان رسمی دادگستری

تعداد پرونده‌های مورد بررسی	تعداد کل کارشناسان	کارشناس یک نفره	کارشناس سه نفره	کارشناس پنج نفره و بالاتر
۴۴	۱۶	۱۸	۱۹	۷

جدول ۲ فراوانی حوادث ورزشی و محل وقوع حادثه‌ها را نشان می‌دهد. بر اساس این جدول از میان ۴۴ پرونده مورد بررسی، ۵ مورد (معادل ۱۱/۳ درصد) منجر به فوت شده‌اند. همچنین در میان حوادث اتفاق افتاده ۳ مورد (معادل ۷ درصد) در استخر، ۱۹ حادثه (معادل ۴۳ درصد) در سالن‌های ورزشی، ۱۸ حادثه (معادل ۴۱ درصد) در زمین‌های روباز ورزشی و ۴ مورد (معادل ۹ درصد) در سایر اماکن صورت گرفته است.

جدول ۲. فراوانی و محل وقوع حوادث ورزشی

محل وقوع حادثه / نوع آسیب دیدگی	فوت	شکستگی، دررفتگی و پارگی رباط و تاندون	آسیب صورت، بینی و چشم	آسیب‌های داخلی	سایر (بیضه و....)	جمع
استخر	۳	۱	۰	۰	۰	۴
سالن‌های ورزشی	۱	۱۰	۶	۱	۱	۱۹
زمین ورزشی روباز	۱	۱۲	۱	۱	۲	۱۷
سایر اماکن	۰	۳	۰	۰	۱	۴
جمع	۵	۲۶	۷	۲	۴	۴۴

جدول ۳ علل حوادث ایجاد شده از نظر کارشناسان رسمی دادگستری را نشان می‌دهد. بر اساس این جدول علل اصلی مقوله‌های شامل ۱. عوامل مرتبط با مدیران، مربیان و اولیا، ۲. عوامل مرتبط با فضا و تجهیزات و ۳. عوامل مرتبط با ورزشکاران بود. براساس این جدول مقصر اصلی بیشترین حوادث ورزشی به ترتیب شامل قصور مدیران (۶۵/۹ درصد)، بی احتیاطی ورزشکاران (۶۱/۳۶ درصد) و قصور مربیان و معلمان (۴۵/۴۵ درصد) بود. این بدان معناست که در ۶۵/۹ درصد از پرونده‌های حوادث نظر کارشناسی بر این بوده است که بخشی از تقصیر مربوط به مدیران بوده است، در ۶۱/۳۶ درصد از پرونده‌های بخشی از تقصیر به ورزشکاران مربوط و در ۴۵/۴۵ درصد از پرونده‌ها بخشی از تقصیر بر عهده مربیان و معلمان بوده است.

جدول ۳. علل حوادث ایجاد شده از نظر کارشناسان رسمی دادگستری

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مفاهیم	فراوانی	درصد فراوانی
عوامل مرتبط با مدیران، مربیان و اولیا	عوامل مرتبط با ناتوانی و قصور مربیان	ناآشنایی مربیان ورزشی با قوانین ورزشی	۲	۵۴/۴
		قصور مربیان ورزشی و دبیران تربیت بدنی	۲۰	۴۵/۴۵
		قصور ناچیان و مدیران استخرها	۴	۹/۱۰
	عوامل مرتبط با برنامه‌ریزی و نظارت نادرست مدیران	ناآشنایی مربیان با علم تمرین	۱	۲/۲۷
		برنامه‌ریزی و اجرای مسابقات ورزشی در محل نامناسب (خیابان محل کار)	۱	۲/۲۷

۶۵/۹	۲۹	قصور مدیران اماکن ورزشی، مدیران مدارس و فضاهای ورزشی عمومی ^۱	
۴/۵۴	۲	نظارت ناکافی مدیران ورزشی بر اجرای مسابقات ورزشی	
۲/۲۷	۱	نظارت نامناسب بر رفتار تماشاگران	
۶/۸۱	۳	عدم مجوز باشگاه و مکان ورزشی	
۶/۸۱	۳	انجام فعالیت یک رشته ورزشی در مکان نامناسب (مثال: استفاده از سالن والیبال برای مسابقات بوکس و....)	عدم رعایت دستورالعمل‌ها و مقررات توسط مدیران و مربیان
۴/۵۴	۲	عدم رعایت تشریفات قانونی در قراردادهای بین باشگاه و ورزشکاران	
۴/۵۴	۲	عدم به کارگیری تعداد مناسب مربی، ناچی و.... در اماکن ورزشی	
۶/۸۱	۳	نظارت نداشتن بر فعالیت‌های غیررسمی فرزندان در خیابان‌ها و فضاهای اطراف منزل	نظارت نداشتن والدین بر فعالیت‌های ورزشی فرزندان
۲/۲۷	۱	عدم مراقبت از فرزندان در مکان‌های ورزشی عمومی (فضای پارک‌ها و...)	
۱۱/۳۶	۵	عدم تناسب رشته ورزشی با مکان برگزاری فعالیت ورزشی	
۲۷/۲۷	۱۲	کفپوش‌های نامناسب سالن‌های ورزشی	
۹/۱۰	۴	عدم استفاده از دیوارپوش در ارتفاع پایین مکان ورزشی	
۶/۸۱	۳	نزدیکی سکوها و موانع به فضای اصلی زمین ورزشی	
۴/۵۴	۲	عدم رعایت اصول ایمنی در سیستم‌های مورد نیاز اماکن (برق، گاز و...)	شرایط نایمن فضاهای ورزشی
۲/۲۷	۱	نصب و تعبیه و چیدمان نامناسب سیستم‌های گرمایشی، سرمایشی، نیمکت‌ها، بالابر و....	
۲/۲۷	۱	اجرای فعالیت ورزشی در مکان‌های نامناسب (نامناسب بودن ابعاد، نور، جنس زمین و عدم رعایت حریم خطوط)	
۶/۸۱	۳	عدم تناسب تجهیزات مورد استفاده با سن ورزشکار	عوامل مرتبط با فضا و تجهیزات
۲۰/۴۵	۹	استفاده نکردن از تجهیزات ورزشی مناسب (تجهیزات معیوب، تیرک‌های شکسته و تشک‌های غیراستاندارد و....)	
۴/۵۴	۲	عدم قرارگیری تجهیزات ورزشی در جای مناسب	شرایط نایمن تجهیزات ورزشی
۲/۲۷	۱	نایمن بودن تجهیزات ورزشی در اماکن عمومی و پارک‌ها	
۶/۸۱	۳	عدم استفاده از تجهیزات مورد نیاز فردی (کلاه، دستکش و...)	
۲/۲۷	۱	وجود تجهیزات اضافی همراه ورزشکار	
۲/۲۷	۱	آلودگی آب استخر (کدر بودن بیش از حد)	
۶/۸۱	۳	عدم رعایت اصول بهداشتی و استفاده غیراصولی از مواد شیمیایی ضد آلاینده‌گی (کلر و...)	عدم رعایت بهداشت در اماکن ورزشی
۲/۲۷	۱	دارای بیماری قلبی	
۴/۵۴	۲	دارای بیماری آسم و تنگی نفس	بیماری زمینه‌ای ورزشکاران
۲/۲۷	۱	روماتیسم و سایر بیماری‌ها	
۱۳/۶۳	۶	عدم آمادگی جسمانی مناسب ورزشکار نسبت به سطح فعالیت	عوامل مرتبط با ورزشکاران
۴/۵۴	۲	خستگی ناشی از فعالیت خارج از توان	قصور ورزشکار
۶۱/۳۶	۲۷	بی‌احتیاطی ورزشکاران هنگام فعالیت ورزشی	
۹/۱۰	۴	ناآشنایی ورزشکار با قوانین ورزشی و فعالیت در اماکن ورزشی	ناآشنایی ورزشکار با قوانین

^۱. اگرچه بسیاری از مفاهیم مندرج در مقوله اول نوعی قصور است، اما در پرونده‌هایی که کارشناس نوع قصور را به صورت شفاف ذکر نکرده بود، نویسندگان یک مفهوم کلی با عنوان «قصور مدیران اماکن ورزشی، مدیران مدارس و فضاهای ورزشی عمومی» را به عنوان کد تعریف کردند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش تحلیل محتوای گزارش‌های حوادث ورزشی ارائه‌شده توسط کارشناسان رسمی دادگستری (امور ورزشی) در محاکم قضایی بود. بنابراین، نتایج این پژوهش می‌تواند حاوی نکات و تفسیرهای مهمی از علل حوادث در فعالیت‌های ورزشی در اماکن ورزشی باشد. باید خاطرنشان کرد که در این تحقیق، پژوهشگر به دنبال مدلسازی یا تشریح روابط بین اجزای شرایط موجود نبود، بلکه هدف، تفسیر علل حوادث ورزشی با دلایل کارشناسی در بین ورزشکاران بود. درواقع نظریه‌های کارشناسی، کارشناسان امور ورزشی در این مدل‌ها می‌تواند اطلاعات مفیدی را در اختیار افراد قرار دهد.

نتایج پژوهش نشان داد که علل اصلی حوادث در ۱۰ مضمون فرعی شامل ۱. عوامل مرتبط با ناتوانی و قصور مربیان، ۲. عوامل مرتبط با برنامه‌ریزی و نظارت نادرست مدیران، ۳. عدم رعایت دستورالعمل‌ها و مقررات توسط مدیران و مربیان، ۴. عدم نظارت والدین بر فعالیت‌های ورزشی فرزندان، ۵. شرایط ناایمن فضاهای ورزشی، ۶. شرایط ناایمن تجهیزات ورزشی، ۷. رعایت نکردن بهداشت در اماکن ورزشی، ۸. بیماری زمینه‌ای ورزشکاران، ۹. قصور ورزشکار و ۱۰. ناآشنایی ورزشکار با قوانین سازماندهی شدند. مضامین فرعی در سه دسته اصلی شامل ۱. عوامل مرتبط با مدیران، مربیان و اولیا، ۲. عوامل مرتبط با فضا و تجهیزات و ۳. عوامل مرتبط با ورزشکاران سازماندهی شد.

اولین عامل اصلی مربوط به مدیران، مربیان و اولیای بود. یافته‌ها نشان داد در تعداد زیادی از پرونده‌ها (۶۵/۹ درصد)، مدیران به‌صورت مستقیم مقصر شناخته شدند. اگرچه باید گفت در اغلب مضامین دیگر مانند شرایط ناایمن فضاها و تجهیزات نیز مدیران به‌صورت غیرمستقیم مقصر شناخته می‌شوند. یافته‌های این تحقیق بیانگر این نکته است که قصور مدیران شامل عدم برنامه‌ریزی نامناسب، عدم نظارت به‌موقع و کافی از مهم‌ترین علل بروز اتفاقات منجر به آسیب به ورزشکاران است. علاوه بر آن در بخش مربیان نیز ۴۵/۴۵ درصد از پرونده‌ها بخشی از تقصیر بر ذمه مربیان ثبت شده بود. ناآشنایی مربیان ورزشی با قوانین ورزشی، قصور مربیان ورزشی و دبیران تربیت بدنی، قصور ناجیان و مدیران استخرها و ناآشنایی مربیان با علم تمرین مضامین فرعی این بخش بودند. موضوع برنامه‌ریزی و نظارت مطلوب همواره مورد تأکید محققان زیادی از جمله [هال و همکاران](#) (۲۰۱۱)، [فروستیک و والی](#)^۱ (۲۰۱۰)، [اسکوارز و همکاران](#) (۲۰۱۶)، [فروستیک و چالرمز](#) (۲۰۰۵)، [پرنت و روتسرج](#)^۴ (۲۰۲۰) و [گرینول و همکاران](#) (۲۰۱۹) بوده است. در این خصوص مقوله مدیریت حرفه‌ای و متعهدانه از جمله محورهای اساسی بود که [باقری و همکاران](#) (۲۰۱۹) در تحقیق خود به آن اشاره کردند. برنامه‌ریزی و نظارت مدیران بر اماکن ورزشی می‌تواند تأثیر مهمی بر کاهش حوادث ورزشی داشته باشد. این نظارت شامل بررسی وضعیت تجهیزات ورزشی، ایمنی ساختمان و تسهیلات، پایبندی به استانداردهای ایمنی، اجرای دوره‌های آموزشی برای کارکنان و ورزشکاران، همچنین نظارت بر رفتار و استفاده صحیح از تجهیزات است. با اینکه حوادث ورزشی از جمله مسائلی است که ممکن است هنگام فعالیت‌های ورزشی رخ دهند، اما با داشتن نظارت مناسب این حوادث قابل کاهش خواهند بود. اجرای اقدامات ایمنی و پیشگیری، مثل بررسی و رفع نقاط ضعف و اتلاف، تعمیر و نگهداری منظم تجهیزات و تأمین تجهیزات ایمنی مناسب، می‌تواند به کاهش حوادث ورزشی کمک کند. خطای انسانی ممکن است به‌عنوان علت شناسایی شود. در واقع علت اصلی چیز دیگری باشد که عبارت‌اند از: توجه کم به انجام وظیفه، خستگی، آموزش ناکافی، ارتباطات اشتباه، دستورالعمل‌های نامشخص، حواس‌پرتی، از خود راضی بودن یا اعتماد به نفس بیش‌ازحد در انجام وظیفه و غیره. در خصوص فعالیت‌های نظارتی بر ورزشکاران، [یانگ و همکاران](#) (۲۰۱۵) معتقدند که قبل از ورود به فعالیت بدنی و ورزش باید یک ارزیابی اولیه از مشارکت‌کنندگان صورت گیرد. در این خصوص [فلوک و همکاران](#) (۲۰۱۳) بیان کردند نظارت بر فعالیت‌های ورزشی به لحاظ خطرناک بودن آنها از وظایف مهم محسوب می‌شود و در صورتی که این وظیفه به‌طور

¹ Frosdick & Walley

² Schwarz

³ Frosdick & Chalmers

⁴ Parent & Ruetsch

⁵ Greenwell

⁶ Flook

متعارف انجام شود، معلمان تربیت بدنی هیچ‌گونه مسئولیتی در قبال حوادث نخواهند داشت. همچنین [عباسی و همکاران \(۲۰۲۱\)](#) بر حضور مستمر و فیزیکی مربیان در محل فعالیت، اطمینان از احراز سلامت ورزشکاران، کنترل وسایل و تجهیزات، گذراندن دوره‌های تخصصی و تناسب تعداد افراد با فضا تأکید کردند.

مضمون مهم دیگر عواملی بود که مرتبط با شرایط فضا و تجهیزات ورزش ذکر شده بود. این مضمون شامل سه مضمون فرعی بود: ۱. شرایط ناایمن فضاهای ورزشی، ۲. شرایط ناایمن تجهیزات ورزشی، و ۳. عدم رعایت بهداشت در اماکن ورزشی. موضوع ایمنی فضا و تجهیزات همواره مورد تأکید متخصصان و پژوهشگران بوده است. تحقیقات متعددی از جمله [هال^۱ و همکاران \(۲۰۱۱\)](#)، [اسکوارز و همکاران \(۲۰۱۶\)](#)، [فروستیک و چالرمز \(۲۰۰۵\)](#) بر نقش فضا و تجهیزات در پیشگیری از آسیب و صدمه به ورزشکاران تأکید کرده‌اند که با تحقیق حاضر همسوست. در یکی از پرونده‌های مورد بررسی مدیریت جهت برگزاری مسابقه فوتسال بین کارکنان، خیابان آسفalte محوطه کاری با ابعاد کم و نور بسیار ضعیف را برای این کار انتخاب می‌کند که در حین اجرای چنین مسابقه‌ای چند مورد شکستگی و پارگی رباط برای کارکنان اتفاق افتاده است. بی‌شک چنین مکانی به دلایل بی‌شمار شرایط برگزاری یک مسابقه ورزشی فوتسال را نخواهد داشت. فعالیت‌های ورزشی می‌بایست در محیط‌های ایمن و استاندارد برگزار شوند تا ورزشکاران با فراغ بال بتوانند به فعالیت ورزشی بپردازند. در خصوص استانداردهای فضا و تجهیزات بهترین مراجع قوانین و دستورالعمل‌های فدراسیون‌های جهانی و ملی و همچنین استانداردهای مندرج در سازمان استاندارد ایران ملاک است. از این‌رو مدیران اماکن ورزشی، معلمان و مربیان و حتی ورزشکاران در انتخاب مکان و تجهیزات ورزشی باید استانداردهای فضا و تجهیزات را مورد توجه قرار دهند.

مضمون مهم دیگری که در پرونده‌ها مشخص بود، نقش خود ورزشکاران در حوادث و رخدادها بوده است. بر اساس یافته‌های حاضر بیماری زمین‌های ورزشکاران، قصور ورزشکار و ناآشنایی ورزشکار با قوانین از دیگر عللی بود که به‌عنوان تقصیر توسط کارشناسان گزارش شده بود. محققان عوامل متعددی در خصوص ورزشکاران ذکر کرده‌اند که به ایجاد آسیب و اتفاق در آنها منجر شده‌اند. برای مثال [جانگ و همکاران \(۲۰۰۰\)](#) بر عوامل روانی (مانند اضطراب رقابتی)، و [پری‌تو گنزالس و همکاران \(۲۰۲۱\)](#) بر بار تمرینی نامناسب و عدم آمادگی جسمانی ورزشکاران در بروز آسیب و صدمات ورزشی ورزشکاران اشاره کردند. آنچه یافته‌های تحقیق حاضر نشان داد، بیانگر این مهم است که خود ورزشکاران نیز در حدود ۶۱/۳۶ درصد توسط کارشناسان مقصر شناخته شدند. بدیهی است فرایندهای آموزشی که ورزشکاران در مسیر آموزشی خود (مدرسه، دانشگاه، باشگاه) می‌آموزند می‌تواند کمک زیادی به این مسئله کند؛ از این‌رو همان‌طور که در [وحدانی و همکاران \(۲۰۲۱\)](#) و [اسلامی و همکاران \(۲۰۲۴\)](#) اشاره داشتند، مقوله ایمنی باید مورد توجه معلمان تربیت بدنی قرار گیرد و در آموزش درس تربیت بدنی به آن توجه شود.

بر اساس یافته‌های مستخرج از این تحقیق و ارزیابی‌ها و آرای ارائه‌شده توسط کارشناسان رسمی محاکم قضایی چندین راهبرد را باید در پیش گرفت. اول اینکه تقریباً در ۷۰ درصد پرونده‌ها، مدیران اماکن یا مجتمع‌ها در بخشی از حوادث مقصر شناخته شده‌اند. این موضوع نشان می‌دهد که مدیران ما آگاهی‌های حقوقی بسیار پایینی دارند، از این‌رو پیشنهاد می‌شود در انتصاب مدیرانی که مسئولیت سالن‌ها و مجموعه‌های ورزشی را عهده‌دار می‌شوند، دانش و سواد حقوقی را در نظر بگیرند. علاوه بر آن برگزاری دوره‌های آموزشی حقوق ورزشی ویژه مدیران ورزشی از اولویت زیادی برخوردار است. همچنین بر اساس یافته‌های تحقیق که نشان می‌دهد در ۶۵ درصد پرونده‌ها بخشی از تقصیر به مربیان و معلمان نسبت داده شده است؛ از این‌رو پیشنهاد می‌شود وزارت آموزش و پرورش دوره‌های آموزشی حقوق ورزشی را به‌صورت کاربردی برای معلمان پیش‌بینی کند، علاوه بر آن در سرفصل‌های تئوری دوره‌های مربیگری به موضوع حقوق ورزشی نیز با تأکید بیشتری توجه شود. همچنین دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان متولی دوره‌های بدو خدمت معلمان نیز باید سرفصل‌های حقوق ورزشی را در نظر بگیرد. علاوه بر آن وزارت آموزش و پرورش و وزارت ورزش و جوانان می‌توانند تدابیری اتخاذ کنند تا معلمان و مربیان بیمه مسئولیت مدنی شوند. در بخش دیگری از نتایج شرایط ناایمن فضاها با حدود ۶۰ درصد و شرایط ناایمن تجهیزات با حدود ۴۰ درصد، از عوامل تأثیرگذار بودند؛ از

¹ Hall

² Junge

³ Prieto-González

این رو پیشنهاد می‌شود سازمان استاندارد ایران نسبت به بازنگری استانداردها اقدام کند و در مواردی که استانداردهای فضا و تجهیزات تدوین نشده است با همکاری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و وزارت ورزش و جوانان اقدام به توی استاندارد کند. همچنین فرایندهای نظارتی خود را با جدیت پیگیری کند. علاوه بر آن نهادهای ناظر دیگر مانند وزارت ورزش و جوانان باید ضمن افزایش بازدیدهای میدانی، توسعه حرفه‌ای کارشناسان خود در حوزه امکان ورزشی، دوره‌های آموزشی مرتبط با نظارت و مرتبط با فضا و تجهیزات و حقوق ورزشی را پیش‌بینی و اجرا کنند. همچنین بخش دیگری از مقصر حوادث ورزشی مربوط به قصور یا بی‌احتیاطی خود ورزشکار است. بهترین بستر برای آموزش نکات ایمنی به دانش‌آموزان مدرسه است. در این خصوص پیشنهاد می‌شود اهداف مرتبط با رعایت ایمنی در قالب دروس مختلف از جمله تربیت بدنی، علوم، بهداشت و... در سرفصل برنامه‌های دوره‌های مختلف تحصیلی پیش‌بینی شود. همچنین آموزش آموزگاران و اولیا بستر دیگری است تا در خصوص مسائل ایمنی دانش‌آموزان آموزش ببینند. در نهایت بستر مهم دیگری برای آموزش ایمنی به دانش‌آموزان و کودکان رسانه‌ها، به‌خصوص رسانه‌های عمومی و اجتماعی‌اند. در نهایت پیشنهاد می‌شود دولت با همکاری قوه قضاییه در خصوص قوانین و مقرراتی که هنوز شفاف نیستند، نسبت به بازبینی و اصلاح اقدام کند.

محدودیت این تحقیق بعد زمانی بود که مربوط به بهار ۱۴۰۳ است. بدیهی است بازه زمانی اتفاقات صورت گرفته مربوط به یکی، دو سال اخیر بوده است. تحقیقات آینده می‌تواند پرونده‌ها را در بازه زمانی طولانی‌تری بررسی کند.

تقدیر و تشکر

از تمامی کارشناسان رسمی دادگستری و کانون کارشناسان دادگستری که در این تحقیق همکاری داشتند، صمیمانه تقدیر و تشکر می‌شود.

References

- Abbasi, F., shabani mogddam, K., & kiani, m. s. (2021). Investigating the Legal Methods of Relieving the Liability of Physical Education Teachers in Iranian Schools During Sports Accidents. *Teacher Professional Development*, 6(3), 15-27. https://tpdevelopment.cfu.ac.ir/article_2098_54eb3201a6ef64ea5a698f8cf98803de.pdf
- Bagheri, G. B., Alidoust Ghahfarokhi, E., Amiri, M., & Jalali Farahani, M. (2019). Presenting a Model to Establish Safety in Sporting Environments (Using Grounded Theory). *Research on Educational Sport*, 7(16), 107-128. <https://doi.org/10.22089/res.2017.3793.1263>
- Balbo, A., Drommi, M., Spigno, F., Frigiolini, F. M. E., Barranco, R., & Ventura, F. (2023). Fatal diving accidents in Genoa (North-West Italy) from 1968 to 2021: Forensic approach and literature review. *Journal of Forensic and Legal Medicine*, 99, 102580. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jflm.2023.102580>
- Bonyan, A., & Kashef, M. (2014). The Different Legal Viewpoints Between Male and Female Sport Coaches in the Sport Events. *Applied Research in Sport Management*, 2(4), 79-90. https://arsmb.journals.pnu.ac.ir/article_808_e68c754752e385d6790b6be9c27aac0d.pdf
- Carus Ribalaygua, L. (2010). Ski accidents and legal responsibility: The Spanish case. *Accident Analysis & Prevention*, 44(2), 475-478. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.aap.2009.09.009>
- Eslami, m., Bahrami, M & Vahdani, M. (2024). Designing a needs assessment model for physical education teachers in Iran. *Human Resource Management in Sports*, -. <https://doi.org/10.22044/shm.۲۰۲۴.۱۳۶۳۱.۲۰۸۳> (In Persian)

- Fafinski, S. (2005). Consent and the Rules of the Game: The Interplay of Civil and Criminal Liability for Sporting Injuries. *The Journal of Criminal Law*, 69(5), 414-426. <https://doi.org/10.1350/jcla.2005.69.5.414>
- Feiz, Z. (2022). A new look at the criminal responsibility of sincere athletes based on ethics, jurisprudence and law in the context of the 2020 Olympics. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 9(1), 49-62. <https://doi.org/10.30473/fmss.2022.60720.2339>. (In Persian)
- Flook, L., Goldberg, S. B., Pinger, L., Bonus, K., & Davidson, R. J. (2013). Mindfulness for Teachers: A Pilot Study to Assess Effects on Stress, Burnout, and Teaching Efficacy. *Mind, Brain, and Education*, 7(3), 182-195. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/mbe.12026>
- Frosdick, S., & Chalmers, J. (2005). *Safety and security at sports grounds*. Paragon Publishing.
- Frosdick, S., & Walley, L. (2010). *Sports and Safety Management*. Routledge.
- Greenwell, T. C., Danzey-Bussell, L. A., & Shonk, D. J. (2019). *Managing sport events*. Human Kinetics.
- Hall, S., Cooper, W. E., Marciani, L., & McGee, J. M. (2011). *Security management for sports and special events: An interagency approach to creating safe facilities*. Human kinetics.
- Hosseinopur, E., Vahdani, M., goodarzi, s., & charkhab, m. (2022). Understanding the Lived Experience of Elite Athletes from the Consequences of Sports Injuries: A Phenomenological Approach [Original Article]. *Iranian Journal of Culture and Health Promotion*, 6(3), 464-472. <http://ijhp.ir/article-1-۵۴۳-fa.html>. (In Persian)
- Junge, A. (2000). The influence of psychological factors on sports injuries. *The American journal of sports medicine*, 28(5 suppl), 10-15.
- Krippendorff, K. (2009). Testing the reliability of content analysis data. *The content analysis reader*, ۳۵۷-۳۵۰.
- Krippendorff, K. (2018). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Sage publications.
- Maxwell, J. A. (2013). *Qualitative research design: An interactive approach (applied social research methods)*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2015). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. John Wiley & Sons.
- Parent, M. M., & Ruetsch, A. (2020). *Managing major sports events: Theory and practice*. Routledge.
- Prieto-González, P., Martínez-Castillo, J. L., Fernández-Galván, L. M., Casado, A., Soporki, S., & Sánchez-Infante, J. (2021). Epidemiology of Sports-Related Injuries and Associated Risk Factors in Adolescent Athletes: An Injury Surveillance. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(9), 4857. <https://www.mdpi.com/1660-4601/18/9/4857>
- Quandt, E. F., Mitten, M. J., & Black, J. S. (2009). Legal Liability in Covering Athletic Events. *Sports Health*, 1(1), 84-90. <https://doi.org/10.1177/1941738108327530>
- Rostami Aghdam, K., Mahmoudi, A., & Ghahfarokhi, E. (2024). Pathology of legal cases arising from sports activities. *Applied Research in Sport Management*, 12(4), 1-14. <https://doi.org/10.30473/arism.2023.66045.3721>
- Salimi, M.; Naderian, F. (2022). Providing a Qualitative Model for Reducing the Tort Law of Sports and Youth Organizations in Sport Incidents. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 18(36), 158-139. doi: 10.22080/jsmb.2022.19961.3451
- Saldana, J. (2021). *The Coding Manual for Qualitative Researchers*. SAGE.
- Schwarz, E. C., Westerbeek, H., Liu, D., Emery, P., & Turner, P. (2016). *Managing sport facilities and major events*. Routledge.

- Scott, J. (2014). *A matter of record: Documentary sources in social research*. John Wiley & Sons. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/2159676X.2016.1206608>
- Sparkes, A. C., & Smith, B. (2013). *Qualitative research methods in sport, exercise and health: From process to product*. Routledge.
- Thanh Khoi, L. (1981). *L'éducation comparée*. Paris, Armand Colin.
- Skinner, J., Edwards, A., & Smith, A. C. (2020). *Qualitative research in sport management*. Routledge.
- Tracy, S. J. (2019). *Qualitative research methods: Collecting evidence, crafting analysis, communicating impact*. John Wiley & Sons.
- Vahdani, M., Rezasoltani, N., & jafari, m. (2021). Designing of a pedagogical model to implementation the goals of the physical education curriculum of schools during the Covid-19 pandemic. *Research on Educational Sport*, 9(22), 14-46. <https://doi.org/10.22089/res.2021.9596.1974> (In Persian)
- Vignac, É., Lebihain, P., & Soulé, B. (2022). Safety optimization in an accident-prone aquatic context: A qualitative study of drowning risk detection by public pool lifeguards. *Journal of Safety Research*, 81, 239-248. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jsr.2022.03.001>
- Wenjia, C. (2020). The reflection and countermeasures of university sports injury accident. *Canadian Social Science*, 16(2), 34-42.
- Wolff, S. (2004). Analysis of documents and records. *A companion to qualitative research*, 284-289.
- Young, C. C., Campbell, A. D., Lemery, J., & Young, D. S. (2015). Ethical, Legal, and Administrative Considerations for Preparticipation Evaluation for Wilderness Sports and Adventures. *Wilderness & Environmental Medicine*, 26(4 suppl), 10-14. <https://doi.org/10.1016/j.wem.2015.09.013>
- Zhang, J. K., Alimadadi, A., ReVeal, M., del Valle, A. J., Patel, M., O'Malley, D. S., Mercier, P., & Mattei, T. A. (2023). Litigation involving sports-related spinal injuries: a comprehensive review of reported legal claims in the United States in the past 70 years. *The Spine Journal*, 23(1), 72-84. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.spinee.2022.08.012>
- Zhu, S. (2023). Legal Analysis of School Sports Injury Accident under the Background of Governing School by Law. *Science of Law Journal*, 2(6), 29-36.